

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

18 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Musteață Sergiu în numele inculpatului Darii Andrei, de către inculpatul Darii Andrei, de către avocatul Covganeț Ludmila în numele inculpatului Percic Marin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2020, în cauza penală privindu-i pe

Darii Andrei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în r-nul Xxxxx,
s. Xxxxx.

Percic Marin Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din or. xxxxx și domiciliat în
r-nul xxxxx, s. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 02.04.2018 - 16.10.2018;

2. Instanța de apel: 20.11.2018 - 26.02.2019;

02.12.2019 – 21.10.2020.

3. Instanța de recurs: 31.05.2019 – 22.10.2019;

13.08.2021 – 18.11.2021.

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 16 octombrie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală:

- Darii Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (1), 287 alin. (3) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa în baza:
 - art. 151 alin. (1) Cod penal, 3 ani și 8 luni închisoare;
 - art. 287 alin. (3) Cod penal, 2 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Darii Andrei i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

- Percic Marin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de 287 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 1 an.

De asemenea, prin sentință s-a dispus încasarea din contul lui Darii Andrei și Percic Marin a sumei de 969,04 lei în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Darii Andrei la 30 iunie 2017, în jurul orei 23:00, în stradă, în apropierea gospodăriei lui Negru Valeriu din s. Xxxxx, raionul Xxxxx, fiind chemat de către Darii Iurii pentru aplanarea conflictului apărut spontan între Burlacu Valeriu, Salajan Serghei și Todorov Nicolae, imediat, venind la fața locului fără a clarifica situația, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând neglijarea premeditată a conduitei în societate, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, în prezența mai multor persoane, a aplicat violența fizică în privința lui Salajan Serghei, exprimată prin aplicarea unei lovituri cu o bătă din lemn în regiunea organului vital-partea stângă a capului, ca rezultat al loviturii primite acesta a căzut jos, fiindu-i cauzate vătămări corporale ușoare sub formă de plăgi contuze în regiunea occipitală și pavilionul urechii stângi, după ce continuându-și acțiunile huliganice cu bătă din lemn i-a aplicat lui Todorov Nicolae o lovitură în regiunea organului vital - partea stângă a capului, ca rezultat al loviturii primite acesta a căzut jos pierzându-și cunoștința și fiindu-i cauzate vătămări corporale grave sub formă de traumatism cranio-cerebral închis cu fractura liniară a osului temporal stâng-ambele lamele, contuzie cerebrală minoră, cu edem și tumefiere a țesuturilor moi a capului, plagă și excoreație pe cap, după ce Percic Marin, continuând acțiunile huliganice începute de el i-a aplicat la rândul său lui Todorov Nicolae, în timp ce acesta era căzut jos câteva lovituri cu palmele peste față.

Tot el, la 30 iunie 2017, în jurul orei 23:00, aflându-se în stradă, în apropierea gospodăriei lui Negru Valeriu din s. Xxxxx, raionul Xxxxx, din intenții huliganice, urmărind scopul cauzării de vătămări corporale lui Todorov Nicolae, i-a aplicat acestuia o lovitură cu o bătă din lemn în regiunea organului vital-partea stângă a capului, ca rezultat al loviturii primite acesta a căzut jos pierzându-și cunoștința. Drept

rezultat al acțiunilor infracționale, lui Todorov Nicolae i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub formă de traumatism cranio-cerebral închis cu fractura liniară a osului temporal stâng-ambele lamele, contuzie cerebrală minoră, cu edem și tumefiere a țesuturilor moi a capului, plagă și excoriație pe cap.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Darii Andrei în baza:

- art. 151 alin. (1) Cod penal, ca *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau sănătății, care este periculoasă pentru viață*;

- art. 287 alin. (3) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită și care au fost săvârșite de două persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății*.

Inculpatul Percic Marin, la 30 iunie 2017, în jurul orei 23:00, în stradă, în apropierea gospodăriei lui Negru Valeriu din s. Xxxxx, raionul Xxxxx, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând neglijarea premeditată a conduitei în societate, în prezența mai multor persoane, după ce Darii Andrei, imediat ce a venit la fața locului, unde fusese chemat de către Darii Iurii pentru aplanarea conflictului apărut spontan între Burlacu Valeriu, Salajan Serghei și Todorov Nicolae, a aplicat violența fizică în privința lui Salajan Serghei și Todorov Nicolae, exprimată prin aplicarea în privința ambilor a câte o lovitură cu o bătă din lemn în regiunea capului, lovitură de la care lui Salajan Serghei i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare sub formă de plăgi contuze în regiunea occipitală și pavilionul urechii stângi, iar lui Todorov Nicolae, vătămări corporale grave sub formă de traumatism cranio-cerebral închis cu fractura liniară a osului temporal stâng-ambele lamele, contuzie cerebrală minoră, cu edem și tumefiere a țesuturilor moi a capului, plagă și excoriație pe cap, în timp ce Todorov Nicolae de la lovitură primită căzuse jos, intenționat i-a aplicat acestuia câteva lovituri cu palmele peste față.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Percic Marin în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită și care au fost săvârșite de două persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății*.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către:

3.1. Procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței în privința lui Darii Andrei, în latura pedepsei și în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Darii Andrei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (1), 287 alin. (3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în baza art. 151 alin. (1) Cod penal de 3 ani 8 luni închisoare, iar în baza art. 287 alin. (3) Cod penal de 4 ani 6 luni închisoare, iar conform

art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani 6 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Todorov Nicolae și Salajan Serghei să fie admisă și dispusă de a fi încasat de la inculpați, în beneficiul lui Todorov Nicolae a sumei de 13387,82 lei, iar în beneficiul lui Salajan Serghei a sumei de 2381,42 lei.

În rest, sentința să fie menținută.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- reieșind din gradul prejudiciabil al faptei, prima instanță incorect a aplicat în privința lui Darii Andrei prevederile art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei pe un termen de 2 ani, or în speță, stabilirea pedepsei cu suspendarea executării ei, este neechitabilă, nejustificată și prea blândă, neproporțională faptelor comise;

- în speță, inculpatul Darii Andrei a săvârșit două infracțiuni din categoria infracțiunilor grave, soldate cu vătămare corporală gravă a unei persoane și vătămare corporală ușoară a alteia, astfel, soluția instanței de judecată cu referire la pedeapsă nu și va atinge efectul scontat și nu va fi echitabilă în cazul dat;

- faptul că inculpatul Darii Andrei vina a recunoscut-o și sincer se căiește, are la întreținere 3 copii minori, a recuperat parțial prejudiciul cauzat, nu pot servi ca circumstanțe pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or aceasta nu are legătură cu faptele comise, și nu caracterizează inculpatul ca pe o persoană responsabilă pentru acțiunile sale, iar recunoașterea vinovăției în cadrul procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă conform art. 76 Cod penal, deoarece unei situații i se acordă o dublă valență juridică;

- aplicarea unei pedepse privative de libertate ar realiza scopul legii de reeducare și corectare a inculpatului, prevăzut de art. 61 Cod penal;

- prima instanță neîntemeiat a dispus lăsarea acțiunii civile spre examinare în instanța de drept comun;

- conform recipiselor prezentate în judecată rezultă că de către Darii Andrei a fost restituită părții vătămate Todorov Nicolae suma de 22 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, lui Salajan Serghei suma de 2 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 1200 lei - cheltuieli judiciare suportate de reprezentantul legal. De către Percic Marin lui Todorov Nicolae i-a fost restituită suma de 1300 lei cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 2500 lei cheltuieli pentru asistență juridică și transport;

- de către inculpați nu au fost recuperate cheltuielile suportate de către părțile vătămate pentru tratament și parțial pentru transport, cheltuieli care au fost probate de către părțile vătămate prin bonurile anexate la acțiunea civilă depusă de către avocatul

acestora inițial în cadrul urmăririi penale, cât și ulterior fiind concretizate în instanța de judecată prin acțiune civilă de concretizare a pretențiilor;

- în atare circumstanțe, nu erau necesare probe suplimentare în dovedirea sumei despăgubirilor materiale suportate de părțile civile și nu era necesară amânarea judecării cauzei pentru administrarea unor astfel de probe. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 387 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței de condamnare instanța era obligată să examineze acțiunea civilă, urmând să se expună asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite.

3.2. Reprezentantul părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, avocatul David Larisa, care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura pedepsei și în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă cu închisoare, cu executarea reală a acesteia și admisă integral acțiunea civilă.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță greșit și neîntemeiat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpaților în temeiul art. 90 Cod penal, fără a lua în considerare că Darii Andrei a săvârșit două infracțiuni, inculpații au atentat inclusiv asupra vieții, sănătății părților vătămate;

- aplicarea unei asemenea pedepse tolerante, non privative de libertate, neechitabile, nu va pedepsi inculpații după merit și aceștia nu vor realiza gravitatea faptelor comise, or aceștia prezintă pericol social, iar recunoașterea vinovăției și recuperarea parțială a prejudiciului nu sunt temeiuri de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal;

- prima instanță nu a ținut cont de caracterul infracțiunilor comise, acțiunile acestora, circumstanțele cauzei și consecințele, care atestă personalitatea inculpaților;

- inculpații au recunoscut doar în instanța de judecată vinovăția cu scopul de a beneficia de reducerea pedepsei, astfel căința sinceră este formală și declarativă;

- aceștia doar în instanța de judecată au restituit parțial prejudiciul cauzat, însă până la trimiterea cauzei în judecată aceștia nu au încercat să repare prejudiciul și nici să-și ceară scuze, nerecunoscând vinovăția în cadrul urmăririi penale;

- recunoașterea vinovăției nu putea fi luată în considerare ca circumstanță atenuantă, deoarece aceasta a atras incidența procedurii simplificate, astfel aceleiași situații juridice i-a fost acordată o dublă valență juridică;

- cât privește acțiunea civilă, prima instanță neîntemeiat a lăsat-o spre examinare în instanța civilă, fără a se expune dacă o admite sau o respinge, ce contravine prevederilor de la art. 225, 387 Cod de procedură penală;

- cuantumul despăgubirilor este expus în acțiunea civilă inițială și în cea de concretizare, fiind anexate probele, iar sumele care au fost achitate de inculpați sunt

confirmate prin recipise, respectiv este stabilit suma prejudiciului nerestituit, iar instanța de judecată urma să soluționeze acțiunea civilă;

- ce ține de cheltuielile de judecată, au fost prezentate bonurile de plată pentru serviciile de asistență juridică, precum și bonurile fiscale privind cheltuielile de deplasare;

- prima instanță urma a se expune asupra pretențiilor ce țin de prejudiciul moral, ce urma a fi stabilit conform cerințelor acestora în corespundere cu principiile echității și proporționalității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, au fost admise apelurile declarate și casată sentința în partea stabilirii pedepsei definitive, și în partea acțiunii civile, fiind pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Darii Andrei, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 4 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, a fost admisă acțiunea civilă și dispusă încasarea în mod solidar de la inculpații Darii Andrei și Percic Marin în beneficiul lui Todorov Nicolae suma de 13397,82 lei, iar în folosul lui Salajan Serghei suma de 2381,42 lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Darii Andrei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal și art. 287 alin. (3) Cod penal, iar Percic Marin, infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, însă nu a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului Darii Andrei, la stabilirea pedepsei neaplicând corespunzător prevederile legale ce țin de soluționarea acțiunii civile.

La fel, instanța de apel a reținut că în ședința instanței de apel, apărătorul Ciurac Nicolae în interesele inculpatului Darii Andrei a înaintat o cerere prin care a solicitat încetarea procesului penal și scoaterea de sub urmărire penală a inculpatului Darii Andrei în temeiul principiului fundamental „*non bis in idem*”.

Instanța de apel a apreciat această cerere ca fiind inadmisibilă, notificând că aceste cerințe urmează a fi soluționate într-o procedură separată și nu în ședința instanței de apel. Or, instituția scoaterii persoanei de sub urmărirea penală este reglementată de art. 287 Cod de procedură penală al Republicii Moldova și se soluționează la altă etapă a procesului penal, într-o procedură separată.

Totodată, cu referire la pedeapsa aplicată lui Darii Andrei, instanța de apel a atestat că prima instanță a reiterat prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, însă nu le-a aplicat corespunzător.

Instanța de apel a menționat că în speță infracțiunea comisă de către Percic Marin, conform art. 16 Cod penal al Republicii Moldova, face parte din categoria infracțiunilor grave. Circumstanțe atenuante, conform art. 76 Cod penal al Republicii Moldova, la stabilirea pedepsei lui Percic Marin s-au stabilit săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani. Circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal al Republicii Moldova, la stabilirea pedepsei nu au fost reținute.

De asemenea, instanța de apel a reținut că la locul de trai, de către organul administrației publice locale, Percic Marin se caracterizează pozitiv. La evidența medicului psihiatru și medicului narcolog nu se află. Conform Formei 246, anterior nu a fost judecat.

Astfel, instanța de apel a indicat că ținând cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului Percic Marin, prima instanță întemeiat i-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea condiționată și stabilirea unei perioade de probațiune de 1 an.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță eronat i-a aplicat lui Darii Andrei prevederile art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei cu închisoarea stabilite acestuia.

În acest sens, instanța de apel a notat că în privința lui Darii Andrei circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, iar prima instanță greșit a considerat recunoașterea vinovăției ca circumstanță atenuantă, or inculpatul a beneficiat de o reducere a pedepsei prin prisma prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, dând aceleași situații o dublă valență juridică.

Mai mult, instanța de apel a atestat că la stabilirea pedepsei lui Darii Andrei s-au stabilit circumstanța agravată - săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate.

La fel, s-a notat că la locul de trai, de către organul administrației publice locale Darii Andrei se caracterizează pozitiv. La evidența medicului psihiatru și medicului narcolog nu se află, anterior, Darii Andrei a fost judecat prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

În continuare, instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a stabilit pedeapsă definitivă inculpatului Darii Andrei cu aplicarea art. 84 Cod penal, de 4 ani și 6 luni de închisoare, însă eronat, conform prevederilor art. 90 Cod penal, a suspendat executarea pedepsei, or prevederile art. 90 Cod penal în speță nu sunt aplicabile atât timp cât inculpatul a comis două infracțiuni, la materialele cauzei lipsind careva circumstanțe atenuante sau excepționale, inculpatul nu a reparat dauna materială, anterior a fost judecat și a comis infracțiunea în stare de ebrietate.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că circumstanțele reale și personale reținute în sarcina inculpatului indică la faptul că scopul pedepsei prevăzut de legiuitor la art. 61 Cod penal poate fi executat prin stabilirea în privința inculpatului a pedepsei închisorii cu executare reală.

Totodată, instanța de apel a stabilit că prima instanță judecând cauza, neîntemeiat a lăsat fără soluționare acțiunea civilă înaintată.

În acest sens, instanța de apel a specificat că în acțiunile civile înaintate de către Todorov Nicolae și Salajan Serghei se solicită recuperarea prejudiciului material, suportat de către Salajan Serghei, dintre care 1500 lei - cheltuieli de asistență juridică, 2390 lei - cheltuieli de tratament și 991,42 lei - cheltuieli pentru transport, iar de către Todorov Nicolai, suma de 13387,82 lei, dintre care 10896,40 lei - cheltuieli de tratament, 1500 lei - cheltuieli de asistență juridică și 991,42 lei - cheltuieli de transport.

De asemenea, instanța de apel a reținut că conform recapiselor prezentate, de către Darii Andrei a fost restituită părții vătămate Todorov Nicolae suma de 22 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, lui Salajan Serghei suma de 2 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 1200 lei - cheltuieli judiciare suportate de reprezentantul legal. De către Percic Marin lui Todorov Nicolae i-a fost restituită suma de 1300 lei cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 2500 lei cheltuieli pentru asistență juridică și transport.

Totodată, instanța de apel a atestat că de către inculpați nu au fost recuperate cheltuielile suportate de către părțile vătămate pentru tratament și parțial pentru transport, cheltuieli care au fost probate de către părțile vătămate prin bonurile anexate la acțiunea civilă depusă de către avocatul acestora inițial în cadrul urmăririi penale, cât și ulterior fiind concretizate în instanța de judecată prin acțiune civilă de concretizare a pretențiilor.

Astfel, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 219 alin. (2) pct. 4, alin. (4), 220 alin. (1), (3), 225 Cod de procedură penală, 1398 Cod civil, a notat că dispune încasarea în mod solidar de la inculpați a prejudiciul material cauzat lui Todorov Nicolae în sumă de 10896,40 lei - cheltuielile pentru tratament, 1500 lei - cheltuielile de asistență juridică și 991,42 lei - cheltuieli de transport, iar lui Salajan Serghei urmează a-i reparat prejudiciul material în sumă de 2381,42 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Reprezentantul părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, avocatul David Larisa, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de prejudiciul moral solicitat în acțiunea civilă și cheltuielilor de judecată suportate după pronunțarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie dispusă încasarea în mod solidar de

la ambii inculpați în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae prejudiciul moral rămas neachitat în sumă de 76700 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei, iar în beneficiul lui Salajan Serghei a prejudiciului moral rămas neachitat în sumă de 98000 lei, în rest, decizia să fie menținută.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- instanța de apel a omis să se expune pe motivele ce țin de prejudiciul moral solicitat și a cheltuielilor de judecată suportate după pronunțarea sentinței;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- instanța de apel a pronunțat o decizie de admitere a acțiunii civile, dar nu s-a expus asupra cerinței de încasare a restului prejudiciului moral neachitat, ce atestă că hotărârea atacată nu cuprinde motivare pe acest aspect;

- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, care este expus neclar, or deși aceasta menționează că admite acțiunea civilă, careva motive de respingere parțială sau de admitere parțială a cerințelor acțiunii ce țin de cuantumul prejudiciului moral nu sunt nici în partea descriptivă, nici în dispozitiv;

- una din cerințe a fost și încasarea cheltuielilor de judecată, suplimentar la cheltuielile de asistență juridică prezentate în prima instanță, prezentat în instanța de apel, bonul de plată nr. 256898 din 31.12.2018 în sumă de 5000 lei pentru servicii de asistență juridică acordată lui Todorov Nicolae, însă instanța de apel nu s-a expus pe aceste cheltuieli.

5.2. Avocații Berliba Viorel, Ungurean Ivan și Ciumac Nicolae în numele inculpatului Darii Andrei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11) Cod de procedură penală, precum și încălcarea art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea încetării procesului penal conform art. 275 pct. 8)-9) Cod de procedură penală.

În argumentarea recursului, recurenții au invocat că:

- persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă;

- Darii Andrei a fost tras la răspundere contravențională și sancționat contravențional, și la răspundere penală și sancționat penal, iar această dublă răspundere și sancționare au avut la bază fapte absolut identice, au descris același comportament din partea aceluiași persoane, cu același obiect și valoare de atentare, generând incertitudine juridică incompatibilă cu principiul fundamental „non bis in idem”, consacrat la art 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO;

- prin procesul-verbal cu privire la contravenție Seria nr. xxxx din 12 iulie 2017, întocmit de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Telenești, Ion Gațcan, Darii Andrei este învinuit că la 30 iunie 2017, în jurul orei 23:30, în s. Xxxxx, raionul Xxxxx, i-a agresat fizic pe Salajan Sergiu și Todorov Nicolae, provocându-le vătămare intenționată ușoară a integrității corporale, pentru care a comis contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, la 12 iulie 2017 fiind emisă decizia agentului constatator de sancționare contravențională cu 30 u.c. a lui Darii Andrei pentru comiterea acestei contravenții, amendă achitată de Darii Andrei la 14 iulie 2017;

- prin Ordonanța ofițerului Vrabii Igor, OUP al SUP a Inspectoratului de Poliție Telenești din 18 septembrie 2017 se dispune începerea urmăririi penale cu nr. xxxx, în baza art. 151 alin. (2) lit. d) din Codul penal, pe faptul cauzării leziunilor corporale grave lui Todorov Nicolae. Prin Ordonanța procurorului în procuratura raionului Telenești, Calugher Liliana, din 20 septembrie 2017, se dispune începerea urmăririi penale cu nr. xxxxx, pe faptul acțiunilor huliganice comise față de Salajan Sergiu și Todorov Nicolae soldate cu vătămarea integrității corporale, potrivit indicilor componenței de infracțiune prevăzute de art. 287 alin. (3) din Codul penal;

- la 27 septembrie 2017, prin cererea de revizuire nr. xxxx, procurorul Burduja Nicolae, s-a adresat, ilegal și arbitrar, către agentul constatator și Inspectoratul de Poliție Telenești, prin care a solicitat, abuziv și contrar normelor procesual-contravenționale, admiterea cererii de revizuire și anularea deciziei irevocabile a agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Telenești, Gațcan Ion, din 12 iulie 2017, precum și încetarea procedurii contravenționale;

- la 02 octombrie 2017, Vrăjitoru Alexei, șef al Inspectoratului de Poliție Telenești, admite, ilegal și contrar normelor procesual-contravenționale, cererea de revizuire și anulează ilegal decizia irevocabilă a agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Telenești, Gațcan Ion, din 12 iulie 2017 privind aplicarea sancțiunii contravenționale față de Darii Andrei, cu încetarea procesului-verbal cu privire la contravenție Seria nr. xxxxx din 12 iulie 2017;

- prin ordonanța procurorului din 09 ianuarie 2018, bănuitul Darii Andrei a fost pus sub învinuire, incriminându-i comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 151 alin. (1) și art. 287 alin. (3) din Codul penal, iar prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 16 octombrie 2018, inculpatul Darii Andrei se recunoaște vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal și de art. 287 alin. (3) Cod penal;

- repetarea procedurilor definitiv închise, care au la bază fapte absolut identice referitor la Darii Andrei, descriu același comportament din partea acelorași persoane, cu același obiect și valoare de atentare, generează incertitudine juridică incompatibilă

cu principiul fundamental „non bis in idem”, consacrat la art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO;

- Curtea Constituțională, în hotărârea nr. 13 din 11 iunie 2013 (pct. 61), constată că „*principiul non bis in idem*” derivă din normele constituționale ale articolelor 4, 21 și 25 din Constituție. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova. De asemenea, hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010 (pct. 5 și pct. 6) subliniază că (...) dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție;

- Curtea Constituțională a reținut că, în corespundere cu jurisprudența CtEDO, majoritatea contravențiilor intră în câmpul de aplicare al „*materiei penale*” din CEDO. Astfel, CtEDO a decis că, în pofida depenalizării anumitor infracțiuni, caracterul atât preventiv, cât și coercitiv al sancțiunilor administrative de substituție este suficient, în corespundere cu art. 6 din CEDO, pentru a stabili natura penală a infracțiunii (Cauza Peresen c. Danemarka (Hotărârea din 14 septembrie 1998));

- Cauza Gradinger c. Austria (Hotărârea din 23 octombrie 1995), CtEDO reamintește că art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO are drept scop interzicerea repetării procedurilor penale închise definitiv, evitând ca o persoană să fie urmărită sau pedepsită penal de două sau mai multe ori pentru aceeași faptă. Deși denumirea, natura și scopul celor două infracțiuni au fost diferite, a existat o încălcare a art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, în măsura în care ambele decizii s-au bazat pe același comportament al reclamantului;

- în Cauza Franz Fischer c. Austria (Hotărârea din 29 mai 2001, pct. 22), CtEDO a opinat că art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO are ca obiect să interzică repetarea procedurilor penale definitiv închise, ceea ce rezultă, așadar, o interdicție privind procedurile penale consecutive;

- pe același fapt (după mai bine de 2 luni de la achitarea amenzii), pentru care Darii Andrei a fost sancționat contravențional și a achitat amenda în termen de 72 de ore, s-a dispus începerea urmăririi penale;

- instanța de apel, prin cererea apărătorului Ciumac Nicolae din 26 februarie 2019, a fost sesizată referitor la încălcarea principiului fundamental „non bis in idem” în privința lui Darii Andrei, inclusiv au fost depuse probe noi, în acest sens. Instanța de apel urma să examineze, administreze și să dea o apreciere juridică acestor probe prezentate și, eventual, să înceteze procesul penal. Or, formula juridică menționată de către instanța de apel precum că „astfel de cerințe urmează a fi soluționate într-o procedură separată și nicidecum în ședința instanței de apel, contravine direct standardelor naționale, și internaționale, inclusiv art. 4 din rotocolul nr. 7 la CEDO;

- Darii Andrei a fost tras la răspundere contravențională și sancționat contravențional, și la răspundere penală, și sancționat penal, iar această dublă răspundere și sancționare au avut la bază fapte absolut identice, au descris același comportament din partea acelorași persoane, cu același obiect și valoare de atentare, generând incertitudine juridică incompatibilă cu principiul fundamental „non bis in idem”, consacrat la art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO;

- eroarea gravă de fapt, vizează aplicarea unei proceduri de revizuire arbitrară, care încalcă normativul adoptat în această materie, și constă în admiterea arbitrară a cererii de revizuire depusă de către procuror pe numele șefului Inspectoratului de Poliție Telenești, iar prin admiterea arbitrară a acesteia, este afectată soluția instanței care a urmat după revizuirea acestui proces contravențional, fiind admisă revizuirea de către o autoritate incompetentă și în defavoarea contravenientului;

- indiferent de natura și puterea actelor sau probelor, orice act, care are ca temei acte sau probe obținute ilegal sau cu încălcarea procedurilor, are ca efect nulitatea actelor întocmite ulterior, zis și principiul fructul pomului otrăvit;

- CtEDO menționează că, pentru a stabili dacă procedura în ansamblu a fost echitabilă, trebuie să se ia în considerare calitatea probelor, în special să se verifice dacă circumstanțele în care au fost obținute generează îndoiala cu privire la credibilitatea sau exactitatea lor (Cauza Gafghen c. Germania (Hotărârea din 30 iunie 2008, pct. 164); Cauza Khan c. Marea Britanie (Hotărârea din 12 mai 2000, pct. 35 și 37); Cauza Allan c. Marea Britanie (Hotărârea din 5 noiembrie 2002, pct. 43); Cauza Jalloh c. Germania (Hotărârea din 11 iulie 2006, pct. 96));

- problema de drept de importanță generală abordată se referă la mecanismul de respectare a principiului fundamental al echității și legalității în dreptul procesual-penal, care a pus în acțiune un mecanism de nerespectare a principiului legalității incriminării și sancționării (pe baza principiului fructului pomului otrăvit), iar eroarea gravă de drept indică la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pe baza unei proceduri inechitabile, arbitrare și contrare normativului procesual-penal în vigoare;

- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- instanța de apel în decizie a statuat că instanța de fond întemeiat a stabilit pedeapsa definitivă inculpatului Darii Andrei cu aplicarea art. 84 Cod penal de 4,6 ani și 6 luni de închisoare (pct. 91). În fapt, însă, instanța de apel a decis: „lui Darii Andrei, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate a-i stabili definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Or, nu se cunoaște și este cert că este o diferență între 4,6 ani închisoare, pe de o parte,

iar, pe de altă parte, 4 ani închisoare. Ce denotă că dispozitivul deciziei contrazice motivării;

- concluziile și abordările instanței de apel ce țin de neaplicarea art. 90 Cod penal sunt nejustificate și contrare legislației în vigoare, or art. 90 Cod penal nu oferă temei de a nu fi aplicat în cazul comiterii a două infracțiuni, iar circumstanțele atenuante și agravante se iau în considerare la individualizarea pedepsei dar nu la individualizarea executării acesteia;

- problema de drept de importanță generală abordată se referă la mecanismul de respectare a principiului legalității sancționării penale, iar erorile grave de drept indică la aplicarea închisorii pe un termen neclar și în afara normativului penal, contrar art. 7 din CEDO.

6. La recursul ordinar declarat de avocatul David Larisa - reprezentantul părților vătămate/civile Todorov Nicolae, Salajan Serghei, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință avocații Berliba Viorel și Ungurean Ivan în numele inculpatului Darii Andrei, prin care au invocat că instanța de apel trebuia să argumenteze faptul neaudierii nemijlocite a inculpaților și a tuturor martorilor, inclusiv și privind cererea de încălcare a principiului fundamental "*non bis in idem*" în privința lui Darii Andrei.

Totodată, au indicat că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza în procedură generală, contrar art. 419 Cod de procedură penală, și respectiv, de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, oferindu-i lui Darii Andrei posibilitatea de a se apăra efectiv.

La fel, instanța de apel în partea descriptivă menționează că casează total sentința contestată, însă în dispozitiv indică că doar în partea stabilirii pedepsei definitive inculpatului Darii Andrei și în partea soluționării acțiunii civile.

Mai mult, a indicat că instanța de recurs este menită să verifice dacă procedurile în întregime au fost conforme cerințelor art. 6 CEDO.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2019, a fost respins, ca inadmisibil, recursul declarat de către avocații Berliba Viorel, Ungurean Ivan și Ciumac Nicolae în numele inculpatului Darii Andrei.

Admis recursul declarat de către reprezentantul părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, avocatul David Larisa, decizia instanței de apel casată parțial, în partea soluției privind prejudiciul moral și cheltuielile de asistență juridică în instanța de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a menționat că verificând legalitatea deciziei atacate a constatat că, în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut

de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel.

La acest capitol, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 208-225, vol. II) s-a atestat că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de reprezentantul părții vătămate (f.d. 159, vol. II), cu referire la prejudiciul moral solicitat în acțiunea civilă și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi:

„- prima instanță urma a se expune asupra pretențiilor ce țin de prejudiciul moral, ce urma a fi stabilit conform cerințelor acestora în corespundere cu principiile echității și proporționalității”.

Astfel, anume asupra acestui motiv invocat în apelul reprezentatului părților vătămate, relatat supra, instanța de apel nu s-a pronunțat, lăsându-l fără argumentarea cuvenită.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a reținut că, din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 208-225, vol. II), a rezultat că instanța de apel contrar prevederilor art. 101, 414 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză și nu s-a expus asupra unor motive invocate în apel și nu a întreprins toate măsurile de a elucida toate circumstanțele cauzei, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel recursul declarat urmează a fi admis.

Totodată, instanța de recurs a atestat că deși în instanța de apel avocatul David Larisa – reprezentantul părții vătămate a înaintat solicitarea privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în instanța de apel, și a prezentat un bon de plată în susținerea acestei solicitări (f.d. 182, 200 vol. II), se observă că instanța de apel în decizia sa a omis să se expună și asupra acestei chestiuni, ce contravine prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, art. 6 CEDO și nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar.

Instanța de recurs a mai constatat, că prin omisiunea instanței de apel de a se expune asupra acestor chestiuni supuse atenției sale a fost încălcat dreptul părților vătămate la recuperarea de daune în procesul penal și astfel recursul declarat de avocatul David Larisa – prezentantul părților vătămate, urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată parțial în partea soluției privind prejudiciul moral și cheltuielile de asistență juridică în instanța de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de instanța de apel.

Judecând recursul ordinar declarat de către avocații Berliba Viorel, Ungurean Ivan, Ciumac Nicolae cu inculpatul Darii Andrei, în baza actelor din dosar, instanța de recurs a constatat că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

La caz s-a reținut, că potrivit textului recursului, recurenții au invocat temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11) Cod de procedură penală, sub aspectele că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă, precum și încălcarea art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, prin prisma principiului „*non bis in idem*”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, instanța de recurs a reținut că motivele invocate de recurent în susținerea acestor temeiuri de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Prezenta cauză penală în privința lui Darii Andrei a fost examinată de prima instanță în temeiul cererii scrise a inculpatului Darii Andrei (f.d. 111, vol. I), în procedura simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Ulterior, sentința de condamnare a primei instanțe a fost contestată cu apel doar de către procuror și de către reprezentantul părților vătămate în partea modului de executare a pedepsei și în latura civilă, sentința nefiind atacată cu apel de către inculpatul Darii Andrei sau vreun apărător-avocat în numele său.

Prin decizia instanței de apel au fost admise apelurile declarate, casată sentința primei instanțe în partea modului executării pedepsei, fiind exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Darii Andrei și modificată sentința în latura civilă.

Totodată, instanța de recurs a atestat că, prin recursul declarat de către avocații Berliba Viorel, Ungurean Ivan, Ciumac Nicolae cu inculpatul Darii Andrei, aceștia contestă decizia instanței de apel sub aspectele precum că în speță ar fi fost încălcate prevederile art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, prin prisma principiului „*non bis in idem*” și că instanța de apel greșit prin soluția sa a exclus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Darii Andrei.

Astfel, având în vedere circumstanțele relatate supra și prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de recurs a invocat că decizia instanței de apel, neatacată cu apel de inculpatul Darii Andrei, putea fi contestată cu recurs ordinar de către partea apărării, doar în partea soluției instanței de apel de modificare a modului de executare a pedepsei stabilite sau în latura civilă, decăzând astfel din dreptul de a contesta decizia instanței de apel sub aspectul vinovăției, calificării acțiunilor inculpatului sau precum că în speță ar fi fost încălcate art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, prin prisma principiului „*non bis in idem*”, ce denotă inadmisibilitatea acestor alegații.

Subsidiar, instanța de recurs a considerat necesar de a elucida suplimentar în urma verificării materialelor cauzei, în privința alegațiilor recurenților, precum că în speță ar fi fost încălcate art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, prin

prisma principiului „non bis in idem”, că acestea sunt inadmisibile și inclusiv din considerentul că constituie o interpretare subiectivă a recurențelor, ce nu corespunde pe deplin circumstanțelor cauzei.

În acest sens, instanța de recurs a reținut următoarele aspecte ce rezultă din materialele cauzei penale:

- procesul-verbal cu privire la contravenție din 12 iulie 2017 (f.d. 32, vol. I) a fost întocmit în privința lui Darii Andrei pentru fapta contravențională de **vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale** a lui Todorov Nicolae, prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional;

- în cererea privind revizuirea deciziei agentului constator și în hotărârea de revizuire (f.d. 42-43, vol. I) s-a notat ca temei de revizuire și încetare a procesului contravențional din 12.07.2017 este concluzia raportului de expertiză nr. xxx din 16 august 2017, care a determinat că lui Todorov Nicolae în rezultatul acțiunilor infracționale i-au fost provocate **vătămări corporale grave** și că pe faptul dat a fost pornită urmărirea penală pe bănuială rezonabilă de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- hotărârea de revizuire a fost adoptată cu respectarea procedurii prevăzute de art. 476, 477 Cod contravențional, prin înaintarea cererii de către procuror (f.d. 40, 41, vol. I), examinată de instanța a cărei decizie a rămas definitivă prin neatacare, în prezenta speță agentul constator a Inspectoratului de Poliție Telenești, care a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție din 12 iulie 2017;

- hotărârea de revizuire a cauzei contravenționale, prin care a fost anulată decizia agentului constator din 12.07.2017, privind aplicarea sancțiunii rezonabilă față de Darii Andrei, pentru comiterea art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional, nu a fost contestată cu recurs de partea apărării și a devenit definitivă și irevocabilă;

- urmărirea penală în prezenta speță a fost pornită pe bănuiala rezonabilă de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică **vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății** (f.d. 1, vol. I), pe faptă cu urmări diferite, mai grave decât cele reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție din 12.07.2017, circumstanțe noi despre care nu se cunoștea la momentul întocmirii aceluși proces-verbal cu privire la contravenție anulat.

Prin urmare, având în vedere circumstanțele expuse supra, instanța de recurs a respins ca inadmisibile criticile recurențelor cu privire la încălcarea art. 6, 7, 13 CEDO și art. 4 al Protocolului nr. 7 din CEDO, prin prisma principiului „non bis in idem” și consideră că constatările Hotărârilor CtEDO specificate de recurenți, nu sunt aplicabile în prezenta speță, or inculpatul nu a fost urmărit sau pedepsit penal sau contravențional pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau

condamnat printr-o hotărâre definitivă (procesul contravențional în speță a fost încetat în urma admiterii cererii de revizuire), dar procesul penal a fost pornit în virtutea faptului că prin raportul de expertiză nr. xxx din 16 august 2017, s-a constatat că în rezultatul acțiunilor sale infracționale, părții vătămate i-au fost provocate **vătămări corporale grave**, acțiunile acestuia depășind gravitatea unei fapte contravenționale. Mai mult, fiind recunoscut vinovat și de comiterea infracțiunii de huliganism, circumstanțe și fapte, pe care inculpatul Darii Andrei, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel a recunoscut că le-a comis, și nu a înaintat careva obiecții în privința sentinței primei instanțe pe aceste aspecte.

Cu referire la criticile recurenților, precum că: *„concluziile și abordările instanței de apel ce țin de neaplicarea art. 90 Cod penal sunt nejustificate și contrare legislației în vigoare, or art. 90 Cod penal nu oferă temei de a nu fi aplicat în cazul comiterii a două infracțiuni, iar circumstanțele atenuante și agravante se iau în considerare la individualizarea pedepsei dar nu la individualizarea executării acesteia”*, instanța de recurs a atestat că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizie (f.d. 221 – 225, vol. II), și-a motivat corect soluția de casare a sentinței primei instanțe în partea individualizării modului de executare a pedepsei stabilite inculpatului Darii Andrei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care a exclus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Darii Andrei, ținând cont de circumstanțele cauzei, că inculpatul a comis două infracțiuni, a recuperat parțial prejudiciul cauzat.

Ce ține de argumentele recurenților că *„instanța de apel în decizie a statuat că instanța de fond întemeiat a stabilit pedeapsa definitivă inculpatului Darii Andrei cu aplicarea art. 84 Cod penal de 4,6 ani și 6 luni de închisoare (pct. 91). În fapt, însă, instanța de apel a decis: „lui Darii Andrei, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate a-i stabili definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Or, nu se cunoaște și este cert că este o diferență între 4,6 ani închisoare, pe de o parte, iar, pe de altă parte, 4 ani închisoare. Ce denotă că dispozitivul deciziei contrazice motivării”*, instanța de recurs a considerat că sunt irelevante, și nu afectează corectitudinea deciziei instanței de apel în această parte, or aceasta în decizia sa (f.d. 224, vol. II), a notat cu litere patru ani și șase luni închisoare pedeapsa stabilită de prima instanță, ce denotă lipsa a careva incertitudini cu referire la termenul de pedeapsă ce urmează a fi executat de inculpatul Darii Andrei, și nu poate fi acceptat că dispozitivul deciziei contravine motivării.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2020, a fost admis apelul avocatului David Larisa în numele părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, sentința casată parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la inculpatul Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae, suplimentar prejudiciul moral în mărime de 76700 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, în total suma de 81700 lei.

S-a încasat de la inculpatul Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, prejudiciul moral în mărime de 30000 lei.

S-a încasat de la inculpatul Percic Marin în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, prejudiciul moral în mărime de 30000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

8.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, nu se va expune asupra vinovăția lui Darii Andrei și Percic Marin de comiterea infracțiunilor incriminate și asupra probelor administrate, în situația în care asupra circumstanțelor de fapt și de drept cu privire la calificarea acțiunilor, deja s-a expus instanța de judecată și de apel, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.10.2019, cauza penală privindu-l pe Darii Andrei și Percic Marin, a fost dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, doar în partea soluției ce ține de prejudiciul moral cauzat părților vătămate și cheltuielilor de asistență juridică în instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel nu se va expune nici asupra pedepselor aplicare în privința lui Darii Andrei și Percic Marin, în cauza penală, urmînd a fi soluționată doar acțiunea civilă ce ține de prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, precum și cheltuielile de asistență juridică în instanța de apel, or, prin decizia Curții de Apel Chisinau din 26.02.2019 a fost soluționată solicitarea părților civile cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune și cheltuielile de asistență juridică în instanța de fond.

La caz s-a reținut că la data de 07.11.2017, în cadrul urmăririi penale, avocatul David Larisa în numele părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei a înaintat cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasare din contul inculpaților a câte 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 6607 lei cu titlu de prejudiciu material în beneficiul lui Todorov Nicolae și cheltuielile de judecată ce vor fi suportate de ambele victime.

În instanța de fond, avocatul părților vătămate a înaintat cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea în contul lui Todorov Nicolae, prejudiciul material în sumă de 10896, 44 lei, iar în contul lui Salajan Serghei a sumei de 2390 lei, precum și cheltuielile de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26.02.2019, a fost admisă acțiunea civilă și dispusă încasarea în mod solidar de la inculpații Darii Andrei și Percic Marin în beneficiul lui Todorov Nicolae suma de 13397,82 lei, iar în folosul lui Salajan Serghei suma de 2381,42 lei. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a considerat că acțiunea civilă este întemeiată și justificată în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor legate de asistență juridică, or, în cazul dat, urmează a ține cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice ale părților vătămate, de impactul asupra sănătății acestora, or, prin infracțiunile comise de inculpați, lui Todorov Nicolae i-au fost cauzate vătămări corporale grave, iar lui Salajan Serghei i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

În contextul dat, instanța de apel a considerat că suma de 100 000 lei, din contul inculpatului Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae, cu titlu de prejudiciul moral și suma de câte 30 000 lei, fiecare, din contul lui Darii Andrei și Percic Marin în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, este o sumă rezonabilă în raport cu faptele comise de inculpați, în urma cărora părțile vătămate au avut de suferit atât fizic, cât și psihic, prin urmare, la caz s-a atestat un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de părțile vătămate, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma prevederilor Codului civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Instanța de apel ține a remarcat că, condamnarea inculpaților deja constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate prin infracțiune, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

Totodată, din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, prin recipisele din 22.06.2018 și 03.10.2018, partea vătămată Todorov Nicolae a primit de la inculpatul Percic Marin, în calitate de prejudiciu moral, suma de 1300 lei, de la inculpatul Darii Andrei - 22 000 lei.

Prin recipisă din 22.06.2018, s-a confirmat că partea vătămată Salajan Serghei a primit în calitate de prejudiciu moral de la Darii Andrei, suma de 2 000 lei.

Cu privire la cheltuielile pentru asistență juridică în instanța de apel, instanța de apel a constatat că la materialele cauzei penale, este anexat bonul de plată seria YL nr. 256898, eliberat de biroul de avocat "Larisa Dovid", ce confirmă cheltuielile de asistență juridică oferită de avocatul David Larisa, în mărime de 5000 lei, suportate de părțile vătămate, fapt ce denotă că aceasta sumă urmează a fi încasată din contul inculpatului Darii Andrei, în situația în care partea vătămată a suportat cheltuieli de asistență juridică anume din cauza acțiunilor infracționale a inculpatului.

În acest context, ținând cont de acțiunile fiecăruia dintre inculpați în raport cu faptele incriminate acestora, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea de la inculpatul Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae, suplimentar prejudiciul moral în mărime de 76700 lei (având în vedere achitarea benevolă a unei părți din suma prejudiciului moral cauzat) și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, în total suma de 81700 lei.

Totodată, instanța de apel a dispus și încasarea de la inculpații Darii Andrei și Percic Marin în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, prejudiciul moral în mărime de câte 30 000 lei de la fiecare inculpat.

9. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recursuri ordinare de către:

9.1. Avocatul Covganeț Ludmila în numele inculpatului Percic Marin, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului, recurentul invocă faptul că, instanța de apel prin decizia sa a apreciat prejudiciul moral cauzat într-un quantum prea mare în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de părțile vătămate, nu a ținut cont de situația materială a lui Percic Marin care nu lucrează deoarece la moment este încorporat și efectuează serviciul militar în termen, astfel că suma de 30 000 lei pentru Percic Marin este una exagerat de mare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora iar prejudiciul moral de 30 000 lei este unul inequitabil și neproporțional gravității faptei săvârșite, stării materiale și familiale a inculpatului care în prezent este înrolat în serviciul militar, are la întreținere părinții care necesită ajutor.

9.2. Avocatul Mustață Sergiu în numele inculpatului Darii Andrei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura acțiunii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, cu reducerea despăgubirilor solicitate de părțile vătămate la o mărime echitabilă.

În argumentarea recursului invocă faptul că:

- conform materialelor cauzei, părții vătămate Salajan Serghei i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare care au cauzat o dereglare de scurtă durată a sănătății. Alte date privind anumite consecințe mai grave ale vătămarilor corporale la partea vătămată Salajan Serghei lipsesc. Din aceste considerente, suma de 30 000 lei încasată de la Darii Andrei este o sumă exagerată. Totodată, inculpatul Darii Andrei a remis anterior părții

vătămate Salajan Serghei suma de 2 000 lei ca despăgubiri pentru repararea prejudiciului moral conform recipisei din 22.06.2018;

- cât privește partea vătămată Todorov Nicolae, conform raportului de expertiză medico-legală xxx din 23.09.2017, acestuia i-au fost provocate vătămări corporale grave, după criteriul pericolului pentru viață la momentul cauzării acestora. Suma despăgubirilor stabilite de instanța de apel de 100 000 lei este mare și nu corespunde cu anumite consecințe grave asupra sănătății părții vătămate.

Totodată, la materialele cauzei există confirmarea transmiterii de către Darii Andrei părții vătămate Todorov Nicolae suma de 22 000 lei ca despăgubiri pentru repararea prejudiciului moral, conform recipiselor din 22.06.18 și 03.10.18, sumă ce considerăm că acoperă acele suferințe psihice cauzate de provocarea vătămarilor corporale părții vătămate, durerile, îngrijorarea de starea sănătății, necesitatea de tratament. Însă, suma de 100 000 lei stabilită de instanța de apel nu este echitabilă și că instanța de recurs urmează să intervină prin reducerea despăgubirilor acordate.

9.3. Inculpatul Darii Andrei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din motiv că i-au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale prin prisma art. 6 CEDO.

În argumentarea recursului invocă faptul că:

- instanța de apel a examinat cauza penală cu încălcarea dreptului la un proces echitabil, încălcarea egalității armelor, fiind examinat procesul în lipsa inculpatului, fără ca acesta să cunoască despre cauza penală care a fost judecată în privința acestuia. Chiar dacă se enunță în conținutul deciziei din 21 octombrie 2020 precum că procedura de citare a fost respectată, el nu a cunoscut despre procesul care urma să se judece cu participarea acestuia. Or, în perioada examinării cauzei nu se afla în Republica Moldova și nu a avut posibilitate să cunoască despre ședințele de judecată.

Este grav faptul că în decizia instanței de apel se indică la faptul că în ședința instanței de apel Darii Andrei nu a fost prezent, fiind anunțat în căutare prin încheierea Curții de Apel din 01 iulie 2020, Colegiul penal considerând posibil examinarea cauzei în absența inculpatului, dar cu prezența unui alt avocat – Mustață Sergiu, altul decât cel ales de către inculpat.

În fapt, în mod arbitrar și ilegal, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că la data de 22 ianuarie 2019 a fost eliberat, în această cauză penală (în ordinea examinării cauzei în apel), mandatul xxxxx de către avocatul ales Ciumac Nicolae.

Mai mult decât atât, în baza mandatelor xxxxx și respectiv xxxxx din 24 octombrie 2019, decizia Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019 a fost contestată cu recurs de către avocații Berliba Viorel, Ungurean Ivan, precum și de către avocatul Ciumac Nicolae.

În acest sens, avocații aleși ai inculpatului Dării Andrei, și ale căror mandate sunt anexate la materialele cauzei penale, nu au fost citați în niciun mod în instanța de apel, încălcându-se într-un mod ireversibil dreptul la apărare al lui Dării Andrei.

- instanța de apel nu a motivat în niciun mod și nu a indicat la niciun argument care a determinat:

1. achitarea prejudiciului moral de 100 000 lei anume de către inculpatul Dării Andrei, deși în apelul declarat de către reprezentantul părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei se invocă clar la încasarea în mod solidar de la ambii inculpați în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae prejudiciul moral rămas neachitat în mărime de 76 700 lei și chetuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei, iar în beneficiul lui Salajan Serghei a prejudiciului moral rămas neachitat în sumă de 98 000 lei;

2. dacă a considerat că acest prejudiciu moral care urmează a fi încasat de la Dării Andrei este proporțional situației faptice și depășește atât de mult valoarea prejudiciului moral solicitat de la Dării Andrei de către părțile vătămate (s-a solicitat prejudiciul moral de 76700 lei de la ambii inculpați, nu doar de la Dării Andrei; așa cum s-a reținut ilegal și neîntemeiat prin Decizia din 21 octombrie 2020), atunci instanța de apel nu a motivat în niciun mod această soluție, care depășește vădit cerințele enunțate în apel;

3. nu este clar și nu se regăsește niciun argument al instanței de apel care să motiveze de ce a considerat că suma de 100 000 lei, din contul inculpatului Dării Andrei în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae, cu titlu de prejudiciu moral și suma de câte 30 000 lei fiecare, din contul lui Dării Andrei și Percic Marin în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, este o sumă rezonabilă în raport cu faptele comise de inculpați, și toate acestea luând în calcul că decizia irevocabilă în latura penală descrie clar că violența aplicată de către Percic Marin a vizat cauzarea unor daune fizice atât părții vătămate Todorov Nicolae, cât și părții vătămate Salajan Serghei, și cum s-a manifestat elementul de rezonabilitate și proporționalitate a prejudiciului moral stabilit în raport cu faptele inculpaților, reținut doar iluzoriu în decizia din 21 octombrie 2020;

4. instanța de apel, indicând la faptul că condamnarea inculpaților deja constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate prin infracțiune, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont, atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului nu aduce absolut niciun argument în favoarea acestor constatări generale și abstracte;

- pe lângă nemotivarea în genere a deciziei, se identifică faptul că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii. Astfel, deși pe de o parte, în conținutul deciziei recurate se reține faptul că 100 000 lei din contul lui Dării Andrei în beneficiul

părții vătămate Todorov Nicolae este o sumă rezonabilă în calitate de prejudiciu moral, iar, pe de altă parte, că prin recipise se atestă că Todorov Nicolae a primit de la inculpatul Darii Andrei suma de 22 000 lei, se atestă că soluția instanței contrazice motivelor reținute în decizia propriu-zisă, fără a se cunoaște modalitatea de obținere a sumei de 76 700 lei - ca prejudiciu moral suplimentar.

Deși, instanța de apel a decis încasarea, în total, de la fiecare inculpat câte 30 000 lei, în calitate de prejudiciu moral în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei, această soluție din dispozitiv contrazice motivele indicate în conținutul propriu-zis al deciziei, pe măsură ce instanța constată că prin recipisa din 22 iunie 2018, partea vătămată Salajan Serghei a primit în calitate de prejudiciu moral de la Darii Andrei suma de 2 000 lei.

Odată ce instanța de apel stabilește în aceeași decizie precum că Darii Andrei a achitat în interesele părților vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, în calitate de prejudiciu moral, suma totală de 24 000 lei, iar alegațiile instanței de apel au fost raportate la stabilirea cuantumului prejudiciului moral care urmează a fi achitat de Darii Andrei în raport cu părțile vătămate Todorov Nicolae și Salajan Serghei, în valoare totală de 130 000 lei, nicidecum nu putea să se ajungă la soluția de achitare suplimentară a sumei de 106 700 lei. Or, diferența dintre 130 000 lei și 24 000 lei nu este nicidecum 106 700 lei, iar prin sumarea/diferența dintre sumele achitate de către Darii Andrei și Percic Marin decizia a devenit neclară.

10. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, or, în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că potrivit textului recursurilor declarate, recurenții invocă drept temeiuri prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: **pct. 5)** *cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, precum și pct. 6)* *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Însă, în raport cu textul hotărârii contestate, se relevă că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la pronunțarea deciziei din 21 octombrie 2020.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, celor recercetate în cadrul ședinței instanței de apel, ajungând la concluzia că sentința atacată urmează a fi casată parțial în partea încasării prejudiciului moral, rejudgecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea celor expuse de către instanța de apel în decizie nu au fost găsite de către instanța de recurs.

Astfel, cu referire la alegațiile recurenților se constată că, în esență, aceștia nu sunt de acord cu faptul că instanța de apel a admis solicitarea părților vătămate și a dispus încasarea cu titlu de prejudiciu moral suma de 76 700 lei din contul inculpatului Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Todorov Nicolae, și suma de 30 000 lei fiecare, din contul inculpaților Darii Andrei și Percic Marin iar în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei.

În același timp, instanța de recurs constată că, partea apărării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele inferioare, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpaților Darii Andrei și Percic Marin, respectiv în această parte instanța de recurs nu se va expune.

Având în vedere esența încălcării invocate de către recurenți, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte, care constituie componentă de infracțiune, este în drept să ceară, în condițiile legii procesual-penale, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune. Exercițarea

acțiunii civile depinde de voința părții vătămate, care consideră că a suferit un prejudiciu în urma infracțiunii comise de inculpat.

Art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În cazul în care partea vătămată a fost recunoscută ca parte civilă și a înaintat acțiunea civilă, aceasta este soluționată de instanță în ordinea prevăzută de art. 225 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal se raliază constatările din decizia instanței de apel și susține că corect instanța, având la bază prevederile din art. 219 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, a menționat că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală, precum și repararea prejudiciului moral.

Totodată, este important de a specifica că soluția adoptată în partea prejudiciului produs prin infracțiune este motivată, și în acest sens Colegiul penal mai menționează că potrivit art. 1398 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul ilicit cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În acțiunea civilă, părțile vătămate au menționat expres că în urma acțiunilor infracționale săvârșite de către inculpați a avut de suportat și un prejudiciu de natură morală, iar instanța de apel la estimarea quantumului prejudiciului moral a ținut cont de prejudiciile cauzate personalității afective, categoria în care intră suferințele psihice, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare.

Astfel, Colegiul penal susține că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că, prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei, solicitat de către partea vătămată Todorov Nicolae este echitabilă și în corespundere cu legislația națională și europeană, însă având în vedere că inculpatul Darii Andrei a achitat benevol o parte din suma prejudiciului moral cauzat, a dispus încasarea din contul acestuia, suplimentar, suma de 76 700 lei, iar din contul inculpatului Percic Marin a sumei de 30 000 lei, având în vedere aceleași circumstanțe.

Totodată, Colegiul penal reține ca întemaiată și concluzia instanței de apel referitor la dispunerea încasării din contul inculpatului Darii Andrei în beneficiul părții vătămate Salajan Serghei suplimentar suma de 30 000 lei.

De asemenea, instanța de recurs ordinar remarcă că, aprecierea prejudiciului moral se face de către instanța de judecată care ia în calcul criteriile specificate în prevederile art. 1423 Cod civil și se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității.

Colegiul penal reamintește că, sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Reieșind din cele consemnate mai sus, se conchide că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurenți, hotărârea contestată fiind bazată pe motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura civilă.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime argumentele instanței de apel, redate succint la *pct. 8.1.* al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România din 16.02.2010, în pct. 37 al Hotărârii a statuat că, dacă art. 6 § 1 din CEDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument.*

Cu referire la eroarea de drept invocată în temeiul *pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, se menționează că nu poate fi reținută încălcarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului Darii Andrei prin faptul dispunerii judecării apelului avocatului părților vătămate în lipsa sa deoarece procedura de citare legală în privința inculpatului a fost efectuată de instanța de apel, însă citația a fost remisă cu mențiunea „plecat” (f.d. 119, vol. III).*

Ulterior, prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01.07.2020 s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului Darii Andrei (f.d. 145-146, vol. III). Potrivit informației Inspectoratului de Poliție Telenești nr. xxxx din 30.09.2020, inculpatul Darii Andrei nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, ultimul fiind localizat pe teritoriul Italiei (f.d. 157, vol. III).

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentul inculpatului Darii Andrei că instanța de apel a examinat cauza în lipsa ultimului fără a fi citat legal. Or,

instanța de apel a întreprins toate măsurile posibile în vederea asigurării prezenței inculpatului, la materialele cauzei fiind prezente probe incontestabile în acest sens.

Mai mult, inculpatul Darii Andrei cunoscând despre existența dosarului penal, avea obligația de a prezenta diligență și de a se interesa de soarta acestuia, de altfel, circumstanțe care indică că inculpatul se ascunde intenționat de la prezentarea în instanță.

Analizând materialele cauzei și hotărârea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate și potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

12. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Musteață Sergiu în numele inculpatului Darii Andrei, de către inculpatul Darii Andrei, de către avocatul Covganeț Ludmila în numele inculpatului Percic Marin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2020, în cauza penală privindu-i pe **Darii Andrei Xxxxx** și **Percic Marin Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **22 decembrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecătorii

Guzun Ion

Catan Liliana